

PROGRAM RADA ZA MANDATNO RAZDOBLJE 2026 - 2030

OSNOVNI PODACI O UDRUZI

“Mediterranski kiparski simpozij” pokrenut je 1969. godine prema zamisli ak. slikara i kipara Josipa Diminića, a inicijativnim naporom ak. kiparice Milene Lah, ak. slikara Quintina Bassania i Josipa Faragune, predsjednika tadašnje Općinske konferencije SSRNH Labin i Katedre “Labinske republike” Čakavskog sabora. Prvi susret kipara održan je u čast 50-e obljetnice “Labinske republike”, a prvi su radovi trajno obilježili njezine granice.

Za održavanje radnog dijela simpozija odabran je park Stancije Dubrova, a za smještaj skulptura pejzažna okolina Stancije. Istra kao povod, ambijent, kamen kao inspiracija, sredstvo i krajolik kao doživljaj. *Iz predgovora; Dr. Vanda Ekl, “Mediterranski kiparski simpozij u kamenu” 1969.-1979.*

“Labinski atelieri” tim činom ulaze u avanturu oblikovanja prostora te time trajno određuju budućnost Stancije Dubrova i njezinog okruženja. Danas je u prostoru postavljeno preko 70 od ukupno 100 nastalih skulptura, podijeljeno “Bijelom cestom” jedinstvenim umjetničkim projektom u mozaiku uz “land art” amfiteatar smješten u dolini “Dolac”. Putujući od točke stvaranja naići ćete na skulpture postavljene u Rapcu, Raši, Sv. Nedelji, Kršanu i Pićnu te Zagrebu, Vukovaru, Iloku i Kuni na Pelješcu.

“Park Skulptura Dubrova” sintetizira prirodu i likovno stvaralaštvo kao jedinstveno umjetničko djelo te slovi za jedan od najpoznatijih parkova skulptura na otvorenom na području Republike Hrvatske.

Udruga Mediteranski kiparski simpozij
Sjedište: G. Martinuzzi 2, 52220 Labin, Hrvatska
Ured: Štrmac 85, 52220 Labin, Hrvatska
OIB: 20058176398
Banka: Privredna banka zagreb d.d.
IBAN: HR 4223400091117012770
SWIFT: PBZGHR2X
Broj zaposlenih: 1, voditeljica info centra
Broj članova: 22 člana na dan 6. siječanj 2026.

PESTLE ANALIZA

Political, Economic, Social, Technological, Legal, Environmental

Politička, ekonomska, društvena, tehnološka, zakonodavna, okolišna analiza

Park skulptura Dubrova predstavlja jedinstveni primjer sinergije suvremene umjetnosti, krajobraza i javnog prostora u Republici Hrvatskoj. Smješten u blizini Labina, park je nastao kao rezultat kiparskih simpozija te danas čini značajan segment kulturne infrastrukture Istarske županije. Kao otvoreni javni prostor umjetničke vrijednosti, park ima višestruku funkciju: kulturnu, edukativnu, turističku i društvenu.

Cilj ove analize jest primjenom PESTLE modela identificirati vanjske čimbenike koji utječu na funkcioniranje, razvoj i održivost Parka skulptura Dubrova.

Politički čimbenici (Political)

Političko okruženje ima značajan utjecaj na razvoj kulturnih institucija i projekata javne umjetnosti. Kao dio Republike Hrvatske i Europske unije, park djeluje u okviru stabilnog institucionalnog i zakonodavnog sustava.

Lokalne i regionalne vlasti (Grad Labin, Općina Sveta Nedelja i Istarska županija) provode strategije razvoja kulturnog turizma, što pozitivno utječe na pozicioniranje parka unutar regionalne ponude. Također, dostupnost europskih fondova (npr. programi prekogranične suradnje i kulturni fondovi) otvara mogućnosti financiranja infrastrukturnih unapređenja i međunarodnih projekata.

Međutim, ovisnost o javnim proračunima i političkim prioritetima može predstavljati rizik u slučaju smanjenja sredstava za kulturu.

Od svojeg osnutka, udruga ovisno o razdoblju djelovanja, snosi utjecaje promjene političkog okruženja koje definiraju stabilnost njenog rada.

Ekonomski čimbenici

Istarska županija jedna je od najrazvijenijih turističkih regija u Hrvatskoj, što pozitivno utječe na posjećenost i vidljivost parka. Kulturni turizam bilježi rast, a autentični sadržaji poput Parka skulptura Dubrova predstavljaju dodanu vrijednost destinaciji.

Park skulptura Dubrova od strateške je važnosti za Istarsku županiju, a podršku djelovanju Udruge koja lokacijom upravlja dobiva se od odjela za kulturu i zavičajnost te

Odjela za turizam. Nedostaje sinergija djelovanja s turističkom zajednicom istarske županije.

Ipak, izražena sezonalnost turizma predstavlja izazov, budući da je najveći broj posjeta koncentriran u ljetnim mjesecima. Troškovi održavanja skulptura na otvorenom (konzervacija, hortikultura, sigurnost) zahtijevaju kontinuirana financijska ulaganja.

Postoji potencijal za diverzifikaciju prihoda kroz organizaciju kulturnih manifestacija, radionica, festivala i edukativnih programa, čime bi se povećala financijska održivost tijekom cijele godine.

Društveni čimbenici

Park ima važnu ulogu u jačanju kulturnog identiteta lokalne zajednice. Nastao kroz kiparske simpozije, povezan je s umjetničkom tradicijom Labina i šire regije.

Suvremeni trendovi pokazuju rast interesa za iskustveni i kulturni turizam, što pogoduje razvoju parka kao prostora susreta umjetnosti i prirode. Park također ima edukativnu dimenziju kroz suradnju s obrazovnim institucijama i organizaciju radionica.

Izazovi uključuju demografske promjene, posebice starenje stanovništva i migracije mladih, što može utjecati na dugoročnu lokalnu uključenost i razvoj publike.

Tehnološki čimbenici

Digitalizacija predstavlja važan alat za promociju i interpretaciju kulturnih sadržaja. Razvoj službene web stranice, prisutnost na društvenim mrežama te implementacija QR kodova ili proširene stvarnosti (AR) mogu unaprijediti iskustvo posjetitelja.

Tehnologija također može doprinijeti sigurnosti (video nadzor) i upravljanju posjetiteljima. U kontekstu suvremenog turizma, digitalna vidljivost postaje ključna za konkurentnost kulturnih destinacija.

Pravni čimbenici

Djelovanje parka regulirano je zakonima Republike Hrvatske koji se odnose na zaštitu kulturnih dobara, autorska prava i sigurnost javnih prostora. Posebno je važno poštivanje prava autora skulptura te reguliranje korištenja fotografija i reprodukcija.

U slučaju registracije pojedinih djela kao kulturnog dobra, dodatne zakonske obveze mogu utjecati na način obnove i održavanja. Također, upravitelj parka snosi odgovornost za sigurnost posjetitelja, što zahtijeva usklađenost sa sigurnosnim propisima.

U kontekstu veće zaštite “zbirke na otvorenom” nužno je promišljanje oko službene zaštite kulturne baštine kroz osnivanje “muzeja na otvorenom”.

Ekološki čimbenici

Park skulptura Dubrova smješten je u prirodnom krajobrazu, što mu daje posebnu estetsku i ambijentalnu vrijednost. Međutim, izloženost vremenskim uvjetima (vlaga, kiša, visoke temperature) utječe na trajnost materijala poput kamena i metala. S druge strane, okružen poslovnom zonom Labina i Nedešćine, smanjuje doživljaj mira i spokoja zbog prvenstveno svjetlosnog onečišćenja i buke.

Klimatske promjene mogu dugoročno povećati troškove održavanja i konzervacije. S druge strane, održivo upravljanje prostorom (očuvanje vegetacije, racionalno korištenje resursa) može park pozicionirati kao primjer ekološki osviještene kulturne infrastrukture.

Zaključak

Primjena PESTLE analize pokazuje da Park skulptura Dubrova djeluje u relativno stabilnom političkom i zakonodavnom okruženju te ima značajan potencijal unutar razvijenog turističkog tržišta Istre.

Najveće prilike leže u razvoju kulturnog turizma izvan glavne sezone, digitalizaciji interpretacije sadržaja te jačanju međunarodne suradnje. S druge strane, izazovi uključuju financijsku održivost, sezonalnost te dugoročnu zaštitu umjetničkih djela izloženih prirodnim utjecajima.

Sustavnim strateškim planiranjem i integracijom kulturnih, turističkih i obrazovnih aktivnosti, Park skulptura Dubrova može dodatno učvrstiti svoju poziciju kao značajno središte suvremene umjetnosti na otvorenom u Hrvatskoj.

MEDITERANSKI KIPARSKI SIMPOZIJ - manifestacija u transformaciji

Obzirom na dosadašnje prakse organiziranih i provedenih simpozija od 2020. do danas, nužno je definirati strukturu budućeg razdoblja koja bi se treba sastojati od sljedećih parametara:

1. Programsko-konceptualno unaprjeđenje

Jasna kustoska koncepcija doprinijela bi u tematskoj strukturi simpozija što može doprinijeti snažnijoj podršci Ministarstva kulture i medija RH za financiranjem manifestacije. Potrebno je stoga promišljati o uvođenju glavnog kustosa ili kustoskog tima s poželjnim međunarodnim iskustvom uz usku suradnju sa Stručnim savjetom udruge. Obavezna je duža pripremna faza simpozija radi povećanja kvalitete razrade projekata koji trajno ostaju u Parku, ali i postizanja financijske održivosti.

2. Interdisciplinarnost

Udruga je kroz godine i svoje djelovanje redovito njegovala interdisciplinarnost u svojem radu i djelovanju sa čime je potrebno nastaviti u narednom periodu. Uz klasičnu kamenu skulpturu trebalo bi uključiti: land art, site-specific instalacije, multimedijske intervencije povezane s kamenom. Potrebno je omogućiti suradnju kipara s arhitektima, dizajnerima, digitalnim umjetnicima.

U kontekstu simpozija potrebno je promišljati nastavak rada na Bijeloj cesti kao odgovor na rizike koji su se pojavili u proteklom periodu, a tiču se smanjenja broja kipara koji se izražavaju u kamenu što dugoročno može biti problematično i može utjecati na kvalitetu radova.

3. Institucionalno i financijsko jačanje

Vođeni dosadašnjim iskustvima, predlaže se širenje potencijala financiranja Simpozija iz sljedećih izvora:

- EU fondovi (Creative Europe, Interreg)
- Partnerstva s kamenarskom/građevinskom industrijom
- Sponzorstva privatnih poduzeća
- Donatorski program "Prijatelji simpozija".

Povećanje budžeta Simpozija i honorara umjetnicima je nužno kako bi se isti mogao provoditi na visokim razinama kvalitete i zadovoljiti sve parametre kvalitetnog stvaralaštva od dodatne nabave alata i alatnice, osiguranja adekvatne ishrane,

pokrivanja honorara za uključene u provedbu, adekvatne promocije i prezentacije do sigurnosnih aspekata rada s kamenom na otvorenom te sigurnost posjetitelja. Bez povećanja budžeta za barem 30% uz navedenu inflaciju neće biti moguće provoditi simpozij.

4. Umrežavanje

U naredom razdoblju nužno je strateško i programsko povezivanje s europskim simpozijima poput Forma Viva-e i Symposium Norge kroz aktivno djelovanje u Sculpture network organizaciji s fokusom na razmjenu umjetnika i zajedničke projekte te prijenose iskustva i znanja. Umjetnička produkcija usko je povezana uz istraživački i znanstveni rad.

5. Digitalizacija

U području digitalizacije potrebno je osim nabave programa za vođenje podataka o skulpturama nastaviti kreirati i nadopunjavati digitalnu arhivu, sustavno dokumentirati sve dosadašnje radove (3D skenovi, video materijali), ažurirati online katalog s biografijama umjetnika te dopuniti s pronađenim konceptima projekata koji se nalaze u arhivi Simpozija.

6. Interaktivni sadržaji

U proteklom periodu 2019. izrađeni su postavljeni stupići s QR kodovima koje je potrebno obnoviti, odnosno dopuniti, dok je u narednom periodu potrebno dovršiti audiovodič po Parku koji može biti naplatni. Skraćeni audiovodič na četiri jezika izrađen je krajem 2025. te je dostupan na web stranici. U 2023. izrađena je virtualna šetnja parkom koju treba redovito održavati, a u kontekstu nadopune web stranice potrebno se posvetiti njenom ažuriranju kako bi doživljaj primanja informacija putem iste bio što kvalitetniji.

Potrebno je ojačati online prisutnost ciljanim kampanjama i redovitom komunikacijom putem društvenih mreža i drugih digitalnih kanala radi podizanja razine informiranosti, ali i povećanja doseg i obuhvata potencijalne publike. U tom je segmentu važno osigurati sredstva i ojačati suradnje na području digitalnog marketinga kojim se mora baviti profesionalac.

POP RATNI PROGRAMI

Na temelju programa koji su se događali u proteklih osam godina u Parku skulptura Dubrova koji nadopunjuju kiparski simpozij i privlače publiku različitih profila: od edukativnih radionica i kulturnih performansa do koncertnih i obiteljskih događanja, može se dodatno ojačati ulogu parka kao kulturnog i društvenog prostora namjenjenog lokalnoj zajednici.

1. Edukativni i kreativni programi

Potrebno je nastaviti s dobrim pokrenutim praksama koji se odnose na redovnu ponudu edukativnih radionica za djecu i mlade uz uvođenje kreativnih programa na teme vezane za Park.

Započetu izradu slikovnice za djecu treba privesti kraju te istu otisnuti što može biti dodatna ponuda i izvor prihoda.

Park je snažnije definiran u školskim kurikulumima te je potrebno nastaviti s ponudom terenske nastave za vrtiće, škole, srednje škole i Akademije.

2. Glazbeno - scenski programi

U proteklom periodu proveden je niz glazbeno - scenskih programa od čega su najuspješniji programi koji uključuju predstave za djecu, stand up komedije, odnosno koncerte različitih tematika i žanrova te su svi redom bili snažno posjećeni, bilo u produkciji udruge ili vanjskih suradnika.

Udruga je pokrenula ciklus koncerata Zvuk u kamenu koji u 2026. namjerava imati svoju drugu ediciju. Ovisno o raspoloživim sredstvima moguće je pokretati druge srodne programe dok za vanjske korisnike nastaviti s dosadašnjom praksom i profesionalnim pristupom.

KULTURNI TURIZAM

Naredni mandat obilježiti će snažnije povezivanje s turističkim sektorom obzirom su već provedene predradnje koje se tiču kontinuirane ponude u Parku, a to su:

1. Vođene ture za pojedince i grupe tijekom predsezona, sezone i postsezona
2. Obilježavanje ključnih dana radi promocije Parka, umjetnosti i kiparstva
3. Suradnja s TZ Labin i Općine Sveta Nedelja na programima, uređenju info centra, sufinanciranju rada info centra
4. Turističke mape i smjerokazi
5. Programi za turiste
6. Suvenirnica

Putem projekta SOCRAT kojeg provodi Istarska županija skeniran je Park te isprintan, dok su detaljno skenirane skulpture pojedinih autora koje se u narednom razdoblju mogu replicirati kako bi mogle biti ponuđene posjetiteljima kao suvenir. Trošak navedenog iznosio je 13.000 eu, te je u potpunosti financiran sredstvima Županije, dok udruga navedeno mora kapitalizirati.

OSTALO

Od ostalih programa vrlo je važno krenuti sa sljedećom fazom monografije za koju je 2022. ostvareno 15.000 kn za pripremnu fazu što je utrošeno na sistematizaciju arhive (MKIM), a potom se od 2023. do danas zaposlenica bavi sistematizacijom ostalog dijela archive što je dovedeno do 90% izvršenosti te je materijal spreman za istraživanje i početak slaganja monografije i dizajn.

ZAKLJUČAK

U narednom mandatu fokus namjeravam staviti, uz podršku potpredsjednice te novih tijela udruge, Upravnog odbora i Stručnog savjeta, na stabilizaciju poslovanja udruge i legislativno jačanje kapaciteta udruge koja mora imati definiran okvir djelovanja usklađen s fiskalnim mogućnostima, što do sada nije bio slučaj, uzrokovan internim i eksternim čimbenicima, nužnosti programskog zaokreta u promišljanju temeljnih djelatnosti udruge, jačanju pozicije na europskoj razini putem platforme Sculpture network čiji smo član od konca 2024. kao i finaliziranju višegodišnjih programa koji su započeti, a nisu privedeni kraju (monografija MKS, sanacija Bijele ceste i skulptura idr.). U turističkom segmentu koji može biti poluga stvaranja prihoda udruge koji su nužni važan je imperativ nastavak suradnje udruge i turističkog sektora (TZ Labin, TZ Općine Sveta Nedelja) kao i zajedničko ciljano ulaganje radi podizanja kvalitete pružanja svih predviđenih usluga na čemu se marljivo i samozatajno radi već dugi niz godina. Obzirom na osobno znatno ojačane kapacitete za upravljanjem i produkcijom u kulturi, dodatnom edukacijom pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu - Povijest umjetnosti, Javna skulptura, snažnom mrežom suradnika iz oblasti kulture te značajnom suradnjom s Muzejskim dokumentacijskim centrom, Ministarstvom kulture i medija RH, Hrvatskim audiovizualnim centrom i brojnim institucijama, smatram da u novom poglavlju upravljanja udrugom mogu doprinijeti svim postavljenim ciljevima, otkloniti sve zatečene i nastale propuste te utabati put ponovne stabilnosti.

S poštovanjem, Renata Kiršić Veselica

Labin, 20.02.2026.